

DMP'n (D66)

HUISHOUELIJK REGLEMENT D'66

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN /

1	Hoofdstuk I	(Leden, aanhangers, belangstellenden, donateurs)	pg. 25
2	Hoofdstuk II	(Algemene ledenvergadering)	pg. 27
4	Hoofdstuk III	(Hoofdbestuur)	pg. 28
6	Hoofdstuk IV	(Bijzondere organen)	pg. 28
10	Hoofdstuk V	(Landelijke werkgroepen)	pg. 28
11	Hoofdstuk VI	(Adviesraad)	pg. 28
13	Hoofdstuk VII	(Afdelingen)	pg. 28
13	Hoofdstuk VIII	(Regio's)	pg. 28
14	Hoofdstuk IX	(Kandidaat, voor vertegenwoordigende lichamen)	pg. 28
23	Hoofdstuk X	(Politiek programma)	pg. 28

H U I S H O U D E L I J K R E G L E M E N T D , 66

HUISHOUDELIJK REGLEMENT D'66

Hoofdtuk I (leden, aanhangers, belangstellenden en donateurs)

A. Leden

- Art. 1 Aanmelding voor het lidmaatschap geschiedt schriftelijk bij het landelijk secretariaat.
- Art. 2 De rechten aan het lidmaatschap verbonden kunnen worden uitgeoefend zodra aan de kontributieverplichting is voldaan.
- Art. 3.1 De contributies worden geïnd door de penningmeester van het hoofdbestuur. Deze stelt de betalingsregeling vast.
2 Het contributiejaar is gelijk aan het verenigingsjaar.
3. De A.L.V. stelt op voorstel van het hoofdbestuur een gedifferentieerde contributieregeling vast.
4 Naast deze contributie wordt door de afdelingsvergadering na overleg met het hoofdbestuur een afdelingscontributie vastgesteld, die door de afdelingspenningmeester wordt geïnd. Van deze afdelingscontributie's wordt een door de algemene regiovergadering vast te stellen deel afgedragen aan de regio-penningmeester.
- Art. 4 Met inachtneming van het in de Statuten en het Huishoudelijk Reglement bepaalde, heeft ieder lid van D'66 het recht:
1. alle ledenvergaderingen bij te wonen, aan de discussie deel te nemen en te stemmen in die vergaderingen waarvan het als zodanig deel uitmaakt;
 2. deel uit te maken van werkgroepen en hun vertakkingen en daarin zijn stem uit te brengen bij de vaststelling van rapporten en adviezen;
 3. zijn stem uit te brengen bij de aanwijzing van kandidaten die door D'66 gesteld worden bij de aanwijzing voor een vertegenwoordigend lichaam;
 4. kandidaat te staan voor bestuursfuncties;
 5. kandidaat te staan voor te kiezen bijzondere organen van D'66
 6. kandidaat te staan namens D'66 voor een vertegenwoordigend lichaam;
 7. bestuursvergaderingen, uitgezonderd die van het dagelijks bestuur, na voorafgaande melding bij het bestuur als toehoorder bij te wonen, met dien verstande dat de fungerend voorzitter in bijzondere gevallen de vergadering geheel of gedeeltelijk besloten kan verklaren.

B. Aanhangers

- Art. 5.1 Aanhangers van D'66 in de zin van dit reglement zijn allen die voldoen aan de eisen voor het lidmaatschap, geen lid zijn van enige politieke partij en zich als aanhanger hebben aangemeld. Het bepaalde in de artikelen 1 en 2 is op hen van overeenkomstige toepassing.
- 2 De kosten van registratie bedragen vijf gulden per jaar en moeten voor het eerste jaar bij aanmelding worden voldaan.
 - 3 Het hoofdbestuur wijst een ieder die vrijwillig aan de geldmiddelen van D'66 bijdraagt op de mogelijkheid zich als aanhanger aan te melden. Deze bijdrage kan geheel of gedeeltelijk strekken tot voldoening van de kosten van registratie.
- Art. 6 Met inachtneming van het in Statuten en Huishoudelijk Reglement bepaalde, heeft iedere aanhanger van D'66 het recht:
- a. alle ledenvergaderingen bij te wonen en daarbij aan de discussie deel te nemen, met dien verstande dat de fungerend voorzitter een ledenvergadering besloten kan verklaren wanneer het gedrag van leden onderwerp van bespreking is en dat

diende amendementen.

15.1 Een door het hoofdbestuur bijeengeroepen ALV behandelt in de eerste plaats de hoofdbestuursvoorstellen en de daarop inge-

acht waken liggen.
14 Het hoofdbestuur kondigt iedere ALV uiterlijk acht waken tevoren aan, met dien verstande dat tussen de datum van verzending van de aankondiging en de opening van de ALV tenminste

- a. een van de kamerfrakties van D'66;
 - b. vijf procent der leden waarvan niet meer dan één derde uit dezelfde afdeling afkomstig is;
 - c. de ledenvergadering van tenminste tien afdelingen, mits deze afdelingen over tenminste drie regio's zijn verdeeld;
 - d. de adviesraad;
 - e. tenminste één derde van het aantal regio's.
- 13 Voorts wordt de ALV ter behandeling van één of meer aangegeven onderwerpen binnen de maanden bijeen geroepen op verzoek van:

12.1 De ALV wordt tenminste een maal per jaar door het hoofdbestuur bijeengeroepen; Tijdens deze ALV worden in elk geval de jaarrekening en de begroting behandeld. Zonodig worden verkozen het hoofdbestuur en de commissies.

11 De ALV is het hoogste orgaan van D'66 inzake alle aangelegenheden op landelijk politiek en organisatorisch terrein, voor zover die niet door statuten of huishoudelijk Reglementen aan andere organen zijn opgedragen.

10 De Algemene Ledenvergadering (ALV) wordt gevormd door de leden van D'66.

oFdtuk II (Algemene Ledenvergadering)

9 Donateurs zijn allen die geen lid zijn van D'66 en jaarlijks vrijwillig bijdragen aan de geldmiddelen van D'66.

Donateurs

8 Met inachtneming van het in statuten en huishoudelijk reglement bepaalde, heeft iedere belangstellende het recht:
a. alle ledenvergaderingen bij te wonen en daarbij aan de discussie deel te nemen met dien verstande dat de fungerend voorzitter een ledenvergadering besluten kan verklaaren wanneer het gedrag van leden onderwerp van bespreking is, en dat voor het bijwonen van de algemene ledenvergadering het zelfde bedrag wordt betaald als door het hoofdbestuur aan de leden van D'66 wordt gevraagd;
c. deel uit te maken van werkgroepen en hun vertakkingen.

7 Belangstellenden van D'66 in de zin van dit reglement zijn allen die voldoen aan de eisen voor het lidmaatschap zonder lid of aanhanger van D'66 te zijn.

Belangstellenden

voor het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering hetzelfde bedrag wordt betaald als door het hoofdbestuur aan de leden van D'66 wordt gevraagd;
b. deel uit te maken van werkgroepen en hun vertakkingen;
c. zijn stem uit te brengen bij de aanwijzing van kandidaten die door D'66 gesteld worden voor een vertegenwoordigend lichaam.

- 2 Een op verzoek bijeengeroepen ALV behandelt in de eerste plaats de door de verzoekers aangegeven onderwerpen.
- st. 16.1 De agenda van de ALV wordt met inachtneming van de artikelen 14 en 15 door het hoofdbestuur vastgesteld en met behoorlijke toelichting bij de aankondiging van de ALV aan alle leden toegezonden.
- 2 Tot vier weken, of zoveel korter als het hoofdbestuur mogelijk acht, vóór de aanvang van de ALV kunnen onderwerpen aan de agenda worden toegevoegd op verzoek van:
 - a. één der kamerfracties van D'66;
 - b. één procent van de leden, waarvan niet meer dan één derde uit dezelfde afdeling afkomstig is;
 - c. de ledenvergadering van tenminste vijf afdelingen;
 - d. de adviesraad;
 - e. tenminste één algemene regiovergadering;
 - 3 Het verzoek wordt schriftelijk bij het hoofdbestuur ingediend voorzien van een korte toelichting;
 - 4 Het dagelijks bestuur deelt uiterlijk tien dagen voor de aanvang van een ALV de toegevoegde agendapunten en daarbij behorende toelichtingen mee aan de leden;
 - 5 Dispensatie van lid 1 tot en met 4 van artikel 16 kan worden verleend door het hoofdbestuur na overleg met Eerste en Tweede Kamer-fractie en regiovoorzitters;
- t. 17.1 Tijdens de ALV kunnen moties en amendementen worden ingediend die zijn goedgekeurd door tenminste één algemene regiovergadering, met dien verstande dat ieder lid tijdens de ALV moties kan indienen die betrekking hebben op de agendapunten die volgens lid 2 en 5 van artikel 16 aan de agenda zijn toegevoegd;
- 2 De rapportagecommissie en de programmacommissie hebben het recht op de grondslag van de ingediende amendementen ook tijdens de ALV amendementen in te dienen.
 - 3 Over niet in de agenda opgenomen onderwerpen kunnen geen besluiten worden genomen behoudens het in het eerste lid bepaalde.
- st. 18.1 De ALV wordt geleid door een oneven aantal voorzitters, die door het hoofdbestuur zijn aangewezen uit de leden die geen zitting hebben in het hoofdbestuur en de programmacommissie. Bij de behandeling van een onderwerp waarbij één der voorzittersuit hoofde van enigerlei partijfunctie persoonlijk is betrokken, treedt deze niet op als fungerend voorzitter zolang deze behandeling duurt. In de gevallen betreffende de gang van zaken op de ALV waarin het huishoudelijk reglement niet voorziet, beslissen de gezamenlijke voorzitters. De fungerend voorzitter van de ALV heeft het recht spreektijd te verdelen en te beperken. De beslissingen van de voorzitters zijn bindend behoudens onmiddellijk beroep op de ALV, die daarover stemt zonder discussie.
- 2 Op voorstel van de voorzitters kan de ALV zich ter voorbereiding van deplenaire discussie in secties splitsen onder leiding van de door de voorzitters aangewezen sectievoorzitters. Voorstellen die in een sectievergadering minder dan 25 procent van de stemmen hebben gekregen worden in de plenaire zitting niet aan de orde gesteld. Voorstellen die in een sectievergadering 25 procent van de stemmen of meer hebben gekregen, worden in de plenaire zitting aan de orde gesteld; amenderen van deze voorstellen is niet mogelijk behoudens het bepaalde in artikel 17 tweede lid.

Art. 19.1 Een ALV begint met de aanwijzing van een stemcommissie en

een notulencommissie op voordracht van de voorzitters. De stemcommissie registreert de uitgebrachte stemmen, beslist zonder beroep over de geldigheid daarvan en constateert de uitslag van de stemming.
3 De notulen commissie maakt een zakelijk verslag van de vergadering. Dit verslag wordt binnen twee maanden na sluiting van de ALV toegezonden aan alle leden van D'66.

20 Behoudens het in Statuten en huishoudelijk reglement bepaalde,

neemt de ALV besluiten met absolute meerderheid van stemmen, met dien verstande dat het verschil tussen vóór- en tegenstemmen minstens vijf procent dient te bedragen. De ALV kan echter besluiten dat een bepaald besluit steeds genomen dient te worden met tweederde meerderheid van stemmen. Indien geen der aanwezige leden stemming wenst, kan de ALV bij acclamatie een besluit nemen.

21.1 Ieder bij een stemming op de ALV aanwezig lid kan één stem

uitbrengen.

2 Stemming over personen geschiedt schriftelijk. Hierbij is

artikel 20 niet van toepassing.

3 Over zaken wordt gestemd op een door de voorzitters te bepalen wijze.

t. 22 p.m.

afdstuk III (Hoofdbestuur)

23.1 Het hoofdbestuur bestaat uit de leden van het dagelijks bestuur:

en één lid uit elke regio.

2 Het dagelijks bestuur wordt tijdens de algemene ledenvergadering gekozen volgens demethode van bijlage D van het huishoudelijk

reglement.

3 Elke regio kiest een hoofdbestuurlid en tenminste één plaats-

vervangend hoofdbestuurlid. De verkiezing geschiedt schriftelijk volgens de methode van bijlage D van het huishoudelijk

reglement.

24 Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter, een vice-voorzitter, een penningmeester, een secretaris organisatie, een secretaris politiek en vier leden. Het hoofdbestuur regelt binnen het dagelijks bestuur de taken van de vier niet in functie gekozen leden. Het dagelijks bestuur heeft binnen het hoofdbestuur de uitvoerende taak.

25.1 Ieder lid van D'66 kan zichzelf of een ander lid van die regio mits dit zich daartoe bereid verklaart, kandidaat stellen voor het dagelijks bestuur.

2 Ieder lid van een regio kan zich zelf of een ander lid van die regio, mits dit zich daartoe bereid verklaart, kandidaat stellen als regio-hoofdbestuurlid.

26 De gelegenheid tot kandidaatstelling voor het dagelijks bestuur vangt aan onmiddellijk na de aankondiging van de datum van de ALV en eindigt vier weken vóór genoemde datum, of zoveel korter als het hoofdbestuur nodig acht. Kandidaten dienen te worden opgegeven aan het landelijk secretariaat. Dekandidaatstelling dient vergezeld te gaan van de onderstekende vragenlijst als bedoeld in artikel 19 van de Statuten.

27.1 Bij de kandidaatstelling voor het dagelijks bestuur stelt iedere kandidaat op door het hoofdbestuur te verstrekken formulieren de volgende persoonlijke gegevens ter bekendmaking aan de leden beschikbaar.
/5

- a. personalia
 - b. gegevens omtrent lidmaatschap en functies binnen de partij.
- 2 Het dagelijks bestuur zorgt ervoor dat een zakelijke samenvatting van deze gegevens tijdig vóór de ALV ter beschikking van alle leden wordt gesteld.
- rt. 28.1 Het hoofdbestuur wordt gekozen voor de periode van twee jaar.
- 2 Een hoofdbestuurslid is slechts één maal onmiddellijk herkiesbaar.
- t. 29.1 Het lidmaatschap van het hoofdbestuur is niet verenigbaar met enige ander partijfunctie, behalve het lidmaatschap van de programmacommissie en de commissies ad hoc.
- 2 Functies in niet in dit reglement geregelde commissies gelden niet als partijfuncties.
- 3 Het lidmaatschap van het hoofdbestuur is niet verenigbaar met het lidmaatschap van enig vertegenwoordigend lichaam, met uitzondering van het lidmaatschap van een gemeenteraad van een gemeente van minder dan éénhonderdduizend inwoners.
- rt. 30 Voor zover door Statuten, Huishoudelijk Reglement en de ALV niet beperkt, heeft het hoofdbestuur alle bevoegdheden betreffende:
- a. organisatie op landelijk niveau en coördinatie van activiteiten van afdelingen, regio's en landelijke werkgroepen;
 - b. het nemen van beleidsbeslissingen en het kenbaar maken van eigen meningen en conclusies als deopvatting van het hoofdbestuur;
 - c. de organisatie van openbaar tussentijds overleg tussen de Kamerfracties, het hoofdbestuur en vertegenwoordigers van de landelijke werkgroepen gezamenlijk; dit geschiedt tenminste éénmaal per jaar.
- rt. 31 p.m.
- rt. 32.1 Het hoofdbestuur is gemotiveerde verantwoording verschuldigd aan de ALV.
- 2 Het hoofdbestuur brengt regelmatig verslag uit over zijn werkzaamheden op de daartoe geëigende wijze.
- rt. 33.1 Neemt de ALV een motie van wantrouwen aan tegen het hoofdbestuur dan dient dit onverwijld af te treden.
- 2 De dagelijkse gang van zaken wordt afgehandeld door het dagelijks bestuur, dat binnen drie maanden de algemene ledenvergadering bijeen roept om een nieuw dagelijks bestuur te kiezen. De regio's kiezen binnen drie maanden hun nieuwe regio-hoofdbestuursleden, die tegelijk met het nieuwe dagelijks bestuur in functie treden.
- rt. 34 Als de plaats van een lid van het dagelijks bestuur tussentijds vacant wordt, wijst het hoofdbestuur uit zijn midden een opvolger aan totdat tijdens de eerstvolgende ALV door verkiezing in de vacature wordt voorzien. Als de plaats van een regio-hoofdbestuurslid tussentijds vacant komt, kiest de regio tijdens zijn eerstvolgend congres een opvolger.
- t. 35 Jaarlijks na afloop van het verenigingsjaar, laat de penningmeester de boeken van de vereniging controleren door een door het hoofdbestuur aangewezen registeraccountant. Het rapport van deze accountant wordt terstond overgelegd aan het hoofdbestuur en de financiële commissie.

art. 43 Vóór de aanvang van de ALV treedt de rapportagecommissie in overleg met alle indieners van amendementen en moties over de uiteindelijke redactie van hun voorstellen. Ook de organen die de oorspronkelijke voorstellen hebben ingediend, worden hierbij gehoord.

art. 42.1 Tot de taak van de rapportagecommissie behoort het geven van objectieve voorlichting aan de ALV telkens wanneer één of meer leden van D'66 de wens daartoe te kennen geven, alsmede aan de steekproefvergadering telkens wanneer deze bijeenkomt. De commissie heeft het recht alle door haar nodig geachte inlichtingen te vragen aan het hoofdbestuur, de kamerfracties, delatdelijke werkgroepen, de programma-commissie of de kas-commissie, welke alle gehouden zijn de gevraagde gegevens te verstrekken, voor zover dit mogelijk is.

art. 41.1 De rapportagecommissie bestaat uit vijf leden, die telkens voor de tijd van twee jaar worden gekozen. De commissie kiest zelf haar voorzitter.

Rapportagecommissie

art. 40.1 Een lid van D'66 kan slechts van één vaste commissie deel uit maken.
 2 Leden van een vaste commissie zijn slechts éénaal als zodanig onmiddellijk herkiezbaar.
 3 De ALV kiest op niet-bindende voordracht van het hoofdbestuur voor zover niet anders bepaald, de leden van de vaste commissies.

art. 39 D'66 kent twee soorten bijzondere organen, te weten vaste commissies en commissies ad hoc. Vaste commissies zijn:
 a. de rapportagecommissie
 b. de programma-commissie
 c. de geschillencommissie
 d. de kascommissie

Hoofdstuk IV (Bijzondere organen)

art. 38.1 Bij tussentijdse aftreden van depenningsmeester zijn de bepalingen betreffende de jaarrekening van overeenkomstige toepassing voor het gedeelte van het kalenderjaar dat eindigt met de dag van aftreden.
 2 De beslissing omtrent decharge wordt genomen op de eerste ALV die gehouden wordt nadat aan het bepaalde in art. 35, lid 1 is voldaan.

art. 37 De begroting bevat een regeling voor de afdracht van een deel der contributiesgeden aan de afdelingen.

art. 36.1 De toelichting op de jaarrekening bevat ondermeer een lijst van alle schenkingen aan D'66 van meer dan vijfentwintig honderd gulden zonder vermelding van denamen der schenkers. De landelijke werkgroepen regio's afdelingen en bijzondere organen, zijn verplicht alle ontvangen schenkingen boven éénhonderd gulden aan het hoofdbestuur te melden. De betrokken secretaris stuurt de schenker een ontvangstbevestiging. De betrokken secretaris is verplicht de afschriften van de door hem verzonden ontvangstbevestigingen doorlopend te nummeren en ter beschikking te houden van de kascommissie.

Programmacommissie

- . 44.1 De programmacommissie bestaat uit dertien leden, waarvan telkens zeven leden voor de tijd van twee jaar worden gekozen.
 - 2 Het hoofdbestuur en de kamerfrakties wijzen uit hun midden vier resp. twee leden van de programmacommissie aan.
 - 3 De commissie kiest zelf haar voorzitter.
- 45 Taak en bevoegdheden van de programmacommissie worden geregeld in hoofdstuk X (Politiek programma) van dit regelement.

Geschillencommissie

- . 46 De geschillencommissie bestaat uit een voorzitter en negen leden die telkens voor de tijd van drie jaar worden gekozen.
- 47 De voordracht van het hoofdbestuur conform art. 40, derde lid, vermeldt telkens tenminste twee maal zoveel namen als er vakatures zijn te vervullen. Een groep van tenminste vijfentwintig leden van D'66 is bevoegd deze voordracht aan te vullen.
- . 48 De voorzitter van de commissie wordt gekozen door de ALV uit een voordracht van drie personen, op te maken door de commissie. (Overgangsmaatregel: de eerste voorzitter van de commissie wordt gekozen uit een voordracht van drie personen op te maken door het hoofdbestuur).
- 49.1 Ieder jaar treedt één derde van het aantal leden der commissie af, met dien verstande dat reeds aanhangige geschillen zoveel mogelijk worden afgehandeld door de leden die met de behandeling van de zaak een aanvang hebben gemaakt, (Overgangsmaatregel: nadat de commissie voor de eerstemaal is samengesteld, stelt de commissie bij loting vast, welke leden in de eerstvolgende drie jaren zullen aftreden. De uitslag van de loting wordt ter kennis gebracht van het hoofdbestuur)
 - 2 Indien een kamer van de commissie tijdens de behandeling van een geschil anders wordt samengesteld, vindt een nieuwe behandeling plaats.
 - 3 De leden van de commissie zijn éénmaal herkiesbaar.
- . 50.1 De commissie voorziet in haar secretariaat in overleg met het hoofdbestuur. Zij heeft haar zetel ten kantore van het landelijk secretariaat.
 - 2 De kosten van de commissie komen voor rekening van D'66, met dien verstande dat iedere partij in een geschil steeds zijn eigen kosten draagt.
- . 51 De geschillencommissie heeft tot taak:
 - a. het beslechten van geschillen tussen:
 - 1 de leden van de partij enerzijds en partij-organen, ingesteld bij of krachtens de Statuten, dan wel bij of krachtens het Huishoudelijk Reglement anderzijds;
 - 2 partij-organen als bedoeld onder 1 onderling
 - 3 partijfunktionarissen onderling.
 - b. het desgevraagd uitleggen van de Statuten en het Huishoudelijk Reglement;
 - c. het beslissen in beroep bij roeyement.
- . 52.1 De behandeling van de zaak vindt plaats door een uit de commissie samengestelde kamer, aan te wijzen door de voorzitter. Als voorzitter van de kamer zal optreden het oudste lid.

- 2 Een kamer doet geen uitspraak dan nadat zij partijen in de gelegenheid heeft gesteld om gehoord te worden.
 3 Een kamer bestaat uit:
 a. drie leden voor geschillen als bedoeld in art. 51 lid 1;
 b. vijf leden voor zaken als bedoeld in art. 51 leden 2 en 3.
- Art. 53.1 De voorzitter ziet erop toe, dat in een kamer geen leden zitting nemen die bij het aanhangige geschil persoonlijk betrokken zijn. Bij twijfel hierover beslist de voorzitter, waarbij de betrokken leden gehoord worden.
 2 Ook door ieder der bij het geschil betrokken partijen kan tot uiterlijk drie dagen vóór de mondelinge behandeling schriftelijk of mondeling bezwaar worden gemaakt tegen een lid van de kamer dat bij het geschil of een van de partijen zodanig persoonlijk is betrokken, dat de onpartijdigheid gevaar loopt. Een zodanige persoonlijke betrokkenheid zal steeds worden aangenomen bij:
 a. bloed- of aanverwantschap in de rechte lijn en in de zijlijn tot en met de vierde graad;
 b. het bestaan van een dienstverband;
 c. een beslissing in beroep als bedoeld in art. 51 lid 3
 waarbij een lid van de kamer reeds betrokken is geweest.
 3 De beslissing omtrent wraking wordt door de betreffende kamer genomen bij gewone meerderheid van stemmen, binnen acht dagen nadat het bezwaar is ingediend.
- Art. 54 De voorzitter van de commissie is, alvorens een geschil formeel bij een kamer aanhangig te maken, steeds bevoegd te pogen de partijen te verzoenen.
- Art. 55.1 Een geschil bedoeld als in art. 51 kan door belanghebbenden mondeling of schriftelijk bij de commissie aanhangig worden gemaakt.
 2 De voorzitter van de kamer stelt de wijze van behandeling vast, met inachtneming van het bepaalde in art. 60, en ziet erop toe dat partijen in een geschil gelijke kansen hebben om hun standpunten toe te lichten.
- Art. 56 De kamer doet uitspraak uiterlijk binnen drie maanden na de dag waarop een geschil ter kennis is gekomen van de voorzitter, van de commissie, met dien verstande dat zij in zaken als bedoeld in art. 51, lid 3, binnen één maand beslist.
- Art. 57. De kamer beslist als goede mannen naar billijkheid en bij meerderheid van stemmen. Bij de beslissing wordt vermeld of deze met eenparigheid dan wel bij meerderheid van stemmen is genomen. Een beslissing kan slechts dan genomen worden, indien de kamer voltallig is. De beslissing der kamer wordt gegeven schriftelijk en gemotiveerd. Zij wordt onverwijld aan belanghebbenden meegedeeld. De leden der kamer die een van de meerderheid afwijkend standpunt innemen kunnen daarvan schriftelijk doen blijken. Een desbetreffend schriftelijk gevoegd bij de beslissing.
- Art. 58 Iedere beslissing wordt aan de betrokken partijen per aangekend schriftelven meegedeeld. Bij beslissingen als bedoeld in art. 51 lid 2, draagt het hoofdbestuur er zorg voor dat de beslissing aan de leden van D'66 ter kennis wordt gebracht. Het lid wiens roeyment wordt vernietigd kan verlangen dat van deze beslissing door de zorg van het hoofdbestuur mededeling wordt gedaan aan de leden van D'66.

- Art. 59 Alle beslissingen hebben onmiddellijke rechtskracht. Beslissingen van de commissie in zaken als bedoeld in art. 51 lid 1, zijn bindend voor departementen in een geschil. Beslissingen in zaken als bedoeld in artikel 51 lid 2, zijn bindend voor ieder die het aangaat, zolang de ALV niet anders beslist.
- Art. 60 De commissie kan met inachtneming van dit reglement een reglement vaststellen tot nadere regeling van haar werkzaamheden, daaronder begrepen de door en voor haar in acht te nemen orde bij de behandeling van geschillen. Een daartoe strekkend besluit wordt genomen met meerderheid van stemmen. Dit reglement wordt meegedeeld aan het hoofdbestuur en door zijn tussenkomst ter kennis gebracht van de leden en de organen van de partij. De geschillencommissie heeft het recht de beslissing en omschrijving van de aan haar voorgelegde geschillen te publiceren in het landelijk partij-orgaan. De publicatie dient zo mogelijk, kort en zakelijk te zijn.

D. Financiële commissie

- Art. 61 Op voordracht van het hoofdbestuur benoemt de algemene ledenvergadering tenminste drie personen, die tezamen de financiële commissie vormen. De ALV is vrij bij haar keuze van de voordracht van het hoofdbestuur af te wijken. Zij kan eveneens ak dan niet op voordracht van het hoofdbestuur plaatsvervangende leden aanwijzen. De benoemde leden en plaatsvervangende leden blijven gedurende drie jaar in functie, tenzij zij eerder hun taak neerleggen, danwel door de ALV daarvan worden ontheven. Afgetreden leden kunnen terstond opnieuw worden benoemd.
- Art. 62 De financiële commissie vergadert tenminste éénmaal in de twee maanden en voorts zo dikwijls als de penningmeester en één lid of twee leden zulks verlangen met de penningmeester over de financiële aangelegenheden van de partij en dient hem van advies. Besluiten worden door de financiële commissie genomen met meerderheid van stemmen in vergaderingen, waarin tenminste twee leden aanwezig zijn of indien meer dan drie leden zijn benoemd, waarin op ten hoogste twee na alle leden zijn aanwezig. Besluiten kunnen eveneens met meerderheid van stemmen worden genomen indien alle leden daarover schriftelijk, telefonisch of telegrafisch zijn gehoord. Van de vergaderingen worden schriftelijke notulen bijgehouden. De leden van de commissie kunnen te allen tijde kennis nemen van de boeken van de partij, en zich laten inlichten door de penningmeester over de stand van zaken. De commissie brengt aan de ALV advies uit over de goedkeuring en vaststelling van de begroting en de jaarstukken.
- Art. 63 Geen van de hoofdbestuurleden zal meewerken aan het aangaan van enige verbintenis ten laste van de partij of aan het doen van enige uitgave waarvan het beloop of het belang een waarde van vijfhonderd gulden te boven gaat dan na verkregen goedkeuring van de financiële commissie. Indien de gevraagde goedkeuring wordt geweigerd, is het hoofdbestuur, de financiële commissie gehoord hebbende, bevoegd om het besluit van de financiële commissie terzijde te stellen en de goedkeuring alsnog te verlenen. Van een dergelijk besluit wordt door het hoofdbestuur schriftelijk en gemotiveerd terstond aan de financiële commissie en vervolgens aan de eerstvolgende ALV kennisgegeven. De financiële commissie kan een algemene machtiging geven aan het bestuur voor het aangaan van bepaalde verbintenissen en het doen van bepaalde uitgaven.

t. 64 De ledenvergadering, die een commissie ad hoc instelt, omschrijft in haar besluit de taak en bevoegdheden van deze commissie. Een commissie ad hoc bestaat uit een oneven aantal leden en bijlt werkzaam tot verslag aan de ledenvergadering is uitgebracht.

ofdstuk V (Landelijke werkgroepen)

t. 65 Onder landelijke werkgroepen worden verstaan door het hoofdbestuur erkende werkgroepen die zich bezig houden met onderwerpen van landelijk politiek karakter. Zij kunnen zich in subgroepen en ad hoc commissies opsplitsen, ten aanzien van bepaalde onderwerpen, en zich per provincie, regio, afdeling of gemeente vertakken onder uitsluitende verantwoordelijkheid van de betrokken landelijke werkgroep.

t. 66 De landelijke werkgroepen adviseren de ALV, deprogrammacommissie hetzij op verzoek, hetzij eigenr beweging. Gevraagde adviezen worden met voorrang behandeld.

t. 67. Bij de vaststelling van adviezen en rapporten hebben alleen leden van D'66 die deel-utmaken van de werkgroepen, stemrecht.

t. 68 Iedere landelijke werkgroep meldt zich aan bij het hoofdbestuur. Zij treedt slechts naar buiten op onder verantwoordelijkheid en na verkiegen toestemming van het hoofdbestuur. De financiële aangelegenheden van de landelijke werkgroepen worden geregeld in overleg met de penningmeester van het hoofdbestuur.

t. 69. 1 Iedere landelijke groep en subgroep kiest tenminste éenmaal

in subgroepen zijn deze functies in éen persoon verenigbaar. Per onderwerp wordt een rapporteur aangewezen. Deze functie-narissen dragen zorg voor de coördinatie binnen de betreffende landelijke werkgroep en voor de communicatie naar buiten. Zij zenden de regionale subgroepen en commissies alle rapporten toe en houden hen op de hoogte van de te behandelen onderwerpen. Het lidmaatschap van de rapportagecommissie is niet verenigbaar met de functie van voorzitter, sekretaris of rapporteur van een landelijke werkgroep.

t. 70 Iedere landelijke werkgroep vergadert éenmaal per jaar voor het opstellen van een verslag van de werkzaamheden van de landelijke werkgroep en haar subgroepen en commissies gedurende het daaraan voorafgaande jaar en voor het vaststellen van een werkplan voor het volgende jaar. In dezelfde vergadering worden zonnodig de voorzitter en de secretaris van de landelijke werkgroep verkozen. Het jaarverslag, het werkplan en de deuitslag van de verkiezing wordt toegezonden aan het hoofdbestuur dat hieraan op de meest geëigende wijze bekendheid geeft onder de betrokken partij-

organen, de fracties en de leden van D'66.

t. 71 Tenminste tweemaal per jaar belaggen de in art. 31 genoemde

hoofdbestuursleden gezamenlijk een vergadering met de voorzitter van alle landelijke werkgroepen. Deze gecombineerde vergadering heeft de bevoegdheid bindende besluiten te nemen betreffende de coördinatie en decommissie van de landelijke werkgroepen, hun subgroepen en commissies, wanneer zij dit voor een goede vervulling van de adviseerende taak noodzakelijk acht. Ieder van de fracties in de Staten-Generaal en van de programma-commissies kunnen deze vergadering bijwonen doch hebben geen stemrecht.

- Art. 72 De landelijke werkgroepen nemen dedesbetreffende adviezen en rapporten van de regionale en andere subgroepen en commissies in hun beschouwingen op. Bij het uitbrengen van adviezen en rapporten geven landelijke werkgroepen en subgroepen aan in hoeverre en om welke redenen van eventuele uitspraken van de ALV of steekproefvergadering wordt afgeweken.
- Art. 73 Leden van een fractie van D'66 kunnen een landelijke werkgroep verzoeken onder geheimhouding advies uit te brengen; zij kunnen zonodig een subgroep om een rechtstreeks en geheim pro-advies verzoeken. Zodra de betrokken fractie van D'66 haar standpunt over het betreffende onderwerp bekend heeft gemaakt, is het advies of het pre-advies openbaar.
- Art. 74 Met inachtneming van hetin het voorgaande artikel bepaalde zendt de secretaris van iedere landelijke werkgroep alle adviezen en rapporten van de landelijke werkgroep en haar subgroepen aan het hoofdbestuur, dat hieraan onder de leden zo ruim mogelijk bekendheid geeft.
- Art. 75 Er zijn landelijke werkgroepen die adviserend en coördinerend optreden ten behoeve van afdelingen, regio'a en de fracties in de vertegenwoordigende lichamen. Zij stellen een basisprogramma op.
- Art. 76 Landelijke werkgroepen kunnen in overleg met en onder verantwoordelijkheid van het hoofdbestuur een deelcongres houden over wijzigingen en/of aanvullingen van het politiek programma dat dan als sektievergadering wordt beschouwd. De artikelen 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 en 22 zijn van overeenkomstige toepassing.

Hoofdstuk VI (Adviesraad)

- Art. 77.1 De adviesraad is een bijeenkomst van regionaal gekozen leden, die adviserende uitspraken kan doen over vraagstukken van landelijke politieke en organisatorische aard.
- 2 De adviesraad neemt zijn besluiten met enkelvoudige meerderheid waarbij de helft plus één van het aantal leden aanwezig dient te zijn.
- 3 De adviesraad kan besluitenhet hoofdbestuur op te dragen een algemene ledenvergadering bijeen te roepen.
- Art. 78.1 De adviesraad bestaat uit vijftig leden. Deze worden tijdens algemene regiovergaderingen gekozen door middel van een schriftelijke stemming, volgens de methode beschreven in bijlage C van dit huishoudelijk reglement.
- 2 Elke regio kiest tijdens een algemene regiovergadering (ARV) één lid van de adviesraad. De overige leden van de adviesraad worden eveneens door de regio gekozen, zodanig dat het aantal van de overige leden dat een regio mag kiezen evenredig is met het aantal leden van de regio. De verdeelsleutel wordt telkens in de maand januari vastgesteld, door het hoofdbestuur. Elk regiobestuur kan binnen een maand nadat hem de verdeelsleutel ter kennis is gebracht, in beroep gaan bij de geschillencommissie. De regio kiest voor iedere vertegenwoordiger een plaatsvervangend lid.
- 3 Als de vaststelling van de verdeelsleutel aanleiding geeft tot wijzigingen in de samenstelling van de adviesraad, dan treden deze wijzigingen in werking direkt nadat de regio die meer leden mag afvaardigen naar de adviesraad deze leden heeft gekozen tijdens een ARV en nadat het regiobestuur op de daarvoor bestemde formulieren dit ter kennis heeft gebracht van het hoofdbestuur.

- 4 Eventuele restzets bij de verdeling van de overige leden van de adviesraad worden toegekend aan de regio's met de hoogste absolute rest.
- 5 De leden van de adviesraad worden gekozen voor de periode van één jaar en zijn maximaal twee keer onmiddellijk herkiesbaar. Te allen tijde kan een ARV een motie van wantrouwen aannemen tegen één of meer van zijn vertegenwoordigers in de adviesraad. Daarop moet dit lid of moeten deze leden onmiddellijk aftreden. Wanneer na een motie van wantrouwen de hele afvaardiging van een regio moet aftreden, dan neemt de regiovoorzitter zijn taak waar tot de eerstvolgende ARV.
- 79.1 De voorzitter kiest een voorzitter die tot taak heeft de vergadering te leiden. De verkiezing vindt schriftelijk plaats volgens de methode van bijlage D van het huishoudelijk reglement. De voorzitter blijft stemgerechtigd indien hij deel uitmaakt van de adviesraad.
- 2 De adviesraad kiest uit zijn midden een vice-voorzitter die tot taak heeft de voorzitter bij diens afwezigheid te vervangen. De verkiezing geschiedt volgens de methode D van het huishoudelijk reglement.
- 80.1 De adviesraad komt tenminste vier keer per jaar bijeen; hiervoor draagt het dagelijks bestuur zorg.
- 2 Daarnaast kan de adviesraad binnen één maand bijeen worden geroepen door:
 - a. een van de kamerfrakties
 - b. op verzoeken van 20% van de leden, van de adviesraad;
 - c. op verzoek van 5% van de leden, met uitzondering van een derde - ofkomstig is uit dezelfde afdeling;
 - d. op verzoek van tien afdelingen mits deze over tenminste drie regio's zijn verspreid
 - e. op verzoek van een ARV.
- 3 Het dagelijks bestuur maakt de agenda van de vergadering tenminste acht dagen van te voren bekend aan de leden van de adviesraad en aan de afdelingen.
- 4 De agenda wordt vastgesteld door de voorzitter van de adviesraad. Op de agenda staan in de eerste plaats de punten van de indieners van het verzoek om de adviesraad bijeen te roepen. Voor zover naar het oordeel van de raad mogelijk en wenselijk is, kunnen tijdens de vergadering na afhandeling van de eerstgenoemde agendapunten andere punten aan de orde komen.
- 81 Bij een vergadering van de adviesraad worden vertegenwoordigd door een vertegenwoordiger uit hun midden:
 - a. het dagelijks bestuur;
 - b. het hoofdbestuur, door een lid dat geen deel uitmaakt van het dagelijks bestuur;
 - c. de eerste kamerfractie
 - d. de tweede kamerfractie;
 - e. de rapportagecommissie.
- 82 De vergadering van de adviesraad regelt zijn eigen orde, met dien verstande dat:
 - a. de in artikel 81 genoemde vertegenwoordigers het recht hebben aan de beslissingen deel te nemen;
 - b. alvorens de raad tot stemmen overgaat, de overige leden van de raad het recht hebben hun standpunt uitte te zetten.

Hoofdstuk VII (afdelingen)

- Art. 84 Een afdeling verenigt alle leden binnen het gebied van één of meer gemeenten met dien verstande dat een afdeling tenminste negen leden telt en dat iedere gemeente tot één, na overleg tussen de betreffende afdelingsbesturen te bepalen afdeling wordt gerekend.
- Art. 85 Het hoogste orgaan in de afdeling is de ledenvergadering, verder te noemen afdelingsvergadering.
- Art. 86.1 De afdeling heeft een afdelingsbestuur van tenminste drie leden, dat direkt gekozen wordt in een schriftelijke stemming in de afdelingsvergadering.
2 De afdeling heeft een vertegenwoordiger in de regiораad die direkt wordt gekozen in een schriftelijke stemming in de afdelingsvergadering. Hij kan worden beschouwd als lid van het afdelingsbestuur.
- Art. 87 Het afdelingsbestuur wordt gekozen voor de tijd van ten hoogste twee jaar; de afdelingsbestuursleden zijn slechts eenmaal voor twee jaar herkiesbaar, behoudens dispensatie van het hoofdbestuur.
- Art. 88 Tenminste de voorzitter van het afdelingsbestuur wordt in functie gekozen.
- Art. 89 Ieder lid van D'66 kan zichzelf of een ander lid, mits dit zich daartoe bereid verklaart, kandidaat stellen, en wel tot de aanvang der vergadering waarin een of meer afdelingsbestuursleden moeten worden gekozen.
- Art. 90 De afdelingsvergadering komt tenminste driemaal per jaar bijeen.
- Art. 91 De functies van de afdeling zijn:
a. Het bevorderen van het contact tussen leden en kiezers in het gebied van de afdeling en het stimuleren van bestudering en discussie van politieke problemen.
b. Het voorbereiden van de kandidaatstelling en het bevorderen van de verkiezing van vertegenwoordigers in de gemeenteraden.
c. het bevorderen van de communicatie tussen leden en kiezers in de afdeling en het hoofdbestuur en de fracties in de vertegenwoordigende lichamen.
d. ledenwerving en politieke vorming.
- Art. 92.1 De geldmiddelen van de afdeling bestaan uit:
a. Afdracht van contributiegelden door de penningmeester van het hoofdbestuur;
b. subsidies van het hoofdbestuur
c. schenkingen
d. alle overige baten.
2 Bij het beheer van de geldmiddelen is het bepaalde in de artikelen 35, 36 en 38 van overeenkomstige toepassing.

Hoofdstuk VIII (regio's)

- Art. 93.1 Een regio verenigt de leden wettelijk binnen het door het hoofdbestuur voor de regio vastgestelde gebied.
2 De ALV is bevoegd in de grenzen van de regio's wijzigingen aan te brengen.
3 De ARV wordt gevormd door de leden binnen de regio en is het hoogste orgaan van D'66 in een regio inzake alle aangelegenheden op regionaal politiek en organisatorisch terrein, voor zover die niet door de statuten of het huishoudelijk reglement aan andere organen zijn opgedragen.

4 De ARV komt tenminste eenmaal per jaar, uiterlijk vijf weken voor een ALV bijeen, ter voorbereiding daarvan.
 5 Voorts wordt de ARV ter behandeling van één of meer aange-
 geven onderwerpen binnen zes weken bijeengeroepen op verzoek
 a. van de provinciale statenfractie,
 b. van tenminste drie afdelingen
 c. van de regioraad
 6 Ieder lid kan tot de aanvang van de ARV moties indienen
 betreffende de agenda en de agendapunten. Deze moties moeten
 mede zijn ondertekend door tenminste vijf andere leden van de
 regio.
 7 De algemene regiovergadering kiest:
 a. het regiobestuur
 b. het regiohoofdbestuurlid volgens de methode van bijlage D
 c. haar vertegenwoordigers in de adviesraad volgens de methode
 van bijlage C van het huishoudelijk reglement.

rt. 94.1 Het regiobestuur bestaat uit vijf leden, waarvan de voorzitter
 de secretaris en de penningmeester volgens de methode van bij-
 lage D van het huishoudelijk reglement in functie worden geko-
 zen. De overige leden worden gekozen volgens de methode van
 bijlage C van het huishoudelijk reglement.
 2 Het regiobestuur heeft tot taak de organisatie van activiteiten
 op regionaal niveau, waaronder de organisatie van algemene
 regiovergaderingen en de regioraad.
 3 Een lid van de regio kan zichzelf of een ander lid, mits -dit
 zich daartoe bereid heeft verklaard, kandidaat stellen als
 regiobestuurlid.
 4 De regioraad wordt gevormd door de vertegenwoordigers van de
 afdelingen en door het regiobestuur. Zij heeft tot taak de
 communicatie te bevorderen tussen de afdelingen onderling en
 tussen de afdelingen en het regiobestuur. Zij geeft adviezen
 over vraagstukken van regionaal politieke en organisatorische
 aard. Zij komt tenminste zes keer per jaar bijeen en wordt
 voorgezeten door de regiovoorzitter.

rt. 95.1 De kandidaatstelling voor regio-hoofdbestuurlid en voor regio-
 naal vertegenwoordiger in de adviesraad kan geschieden tot de
 aanvang van de algemene regiovergadering tijdens welke de ver-
 kiezing plaatsvindt.
 2 Bij een algemene regiovergadering en een regioraad moeten het
 regiohoofdbestuurlid en één van de vertegenwoordigers in de
 adviesraad aanwezig zijn.
 3 Wanneer de ARV een motie van wettenvoeren aanneemt tegen zijn
 regiohoofdbestuurlid, dan treedt deze onmiddellijk af: Op
 voordracht van het regiobestuur benoemt de ARV staande de
 vergadering een vervanger, die in functie blijft, totdat tij-
 dens de eerstvolgende ARV een opvolger wordt gekozen.
 Art. 96 De ARV stelt zijn eigen reglement vast, voorzover dit niet in
 strijd is met het bepaalde in de statuten en het huishoudelijk
 reglement.

Hoofdstuk IX (kandidaatstelling voor vertegenwoordigende lichamen)

1. De Tweede Kamer der Staten-Generaal

Art. 97.1 Het hoofdbestuur benoemt binnen drie maanden na verkiezingen
 voor de Tweede Kamer (en voor de eerste maal vóór 1 januari
 1972) een landelijke verkiezingscommissie, die tot taak heeft
 op onpartijdige wijze de goede voortgang van de kandidaat-
 .. /15

- stellingsprocedure volgens de bepalingen van dit reglement te bewerkstelligen en zorg te dragen voor de indiening van de overeenkomstig dit reglement samengestelde kandidatenlijst op de wijze als door de Kieswet voorgeschreven.
- 2 De verkiezingscommissie bestaat uit tenminste drie leden. Het lidmaatschap van de verkiezingscommissie is onverenigbaar met het lidmaatschap van het hoofdbestuur. Leden van de verkiezingscommissie kunnen niet als kandidaat worden aangemeld.
 - 3 Ieder lid van D'66 kan zich aanmelden of laten aanmelden als kandidaat door middel van een aangetekend schrijven te richten aan een door de verkiezingscommissie bekend te maken adres. Afschrift van deze aanmelding en van alle daarbij te verstrekken gegevens dient te worden verzonden aan het landelijk secretariaat.
 - 4 Bij de aanmelding dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan.
 - a. de kandidaat dient gedurende tenminste zes maanden voorafgaande aan de aanmelding lid van D'66 te zijn geweest.
 - b. ondertekening door de kandidaat van de vragenlijst conform art. 19 van de statuten.
 - c. bereidverklaring een eventueel kamerlidmaatschap als een volledige dagtaak te zullen beschouwen dat wil zeggen, in ieder geval de uitoefening van zijn beroep te zullen staken en bij verkiezing afstand te zullen doen van alle openbare ambten en partijfuncties.
 - d. verstrekking van persoonlijke gegevens en van gegevens omtrent vorige en huidige partijfuncties.
 - e. bereidverklaring om bij directe verkiezing ingevolge de Kieswet, dan wel binnen een halfjaar bij opvolging van een direkt gekozen kamerlidmaatschap te zullen aanvaarden en de garantie daartoe gezien de grondwettelijke eisen in staat te zijn.
 - f. opgave van een of meer beleidsonderdelen, of departementen waarmee de kandidaat zich na eventuele verkiezing in het bijzonder wil belasten;
 - g. opgave van het gebied, waarmee de kandidaat bij eventuele verkiezing in het bijzonder contact wil onderhouden en in verband daarmee opgave van de kieskringgroep waarin de kandidaat aan de verkiezingen wil deelnemen.
 - 5 De aanmeldingstermijn opent onmiddellijk nadat door het hoofdbestuur aan de leden mededeling is gedaan van de benoeming van de verkiezingscommissie en deze commissie het aanmeldingsadres heeft bekend gemaakt.

De aanmeldingstermijn sluit zes maanden voor de dag van indiening van de kandidatenlijsten ingevolge de Kieswet. Indien voor deze sluitingsdag vanwege het zittende kabinet wordt aangekondigd dat vervroegde verkiezingen zullen plaatsvinden, sluit de termijn veertien dagen na de dag van deze aankondiging. De verkiezingscommissie doet aan alle leden mededeling van de datum en het uur van de sluiting.
 - 6 De verkiezingscommissie doet van alle aanmeldingen met behorende gegevens periodieke mededeling aan alle leden van D'66. Het hoofdbestuur doet van iedere aanmelding mededeling aan het bestuur van de betrokken werkgroepen en de betrokken regiobesturen. Een afschrift van het door de verkiezingscommissie bij te houden register van aanmeldingen ligt voortdurend ter inzage op het landelijk secretariaat.
 - 7 De geldigheid van aanmeldingen wordt beoordeeld door de verkiezingscommissie, ingeval de aanmelding wordt aanvaard, wordt de betreffende kandidaat een ontvangstbevestiging gezonden. Indien de aanmelding niet geldig wordt geoordeeld, zendt de verkiezingscommissie hiervan bericht aan de kandidaat met opgave van redenen.

De kandidaat kan van deze beslissing in beroep gaan bij de geschillencommissie binnen tien dagen na de datum van de beslissing.

Art. 98.1 Door combinatie van kamerkiezelingen worden vijf kiezing-
groepen gevormd, te weten:

I. Noord-Oost, omvatende de provincies Friesland, Groningen,

Drenthe, Overijssel en Gelderland

II. Zuid, omvatende de provincies Limburg, Noord-Brabant en

Zeeland;

III. Holland-Zuid, omvatende de provincie Zuid-Holland met uit-

zondering van de kamerkiezing Leiden;

IV. Holland-Noord, omvatende de provincie Noord-Holland met

uitzondering van de kamerkiezing Haarlem;

V. Midden, omvatende de provincie Utrecht en de kamerkies-

zingen Leiden en Haarlem.

Iedere kandidaat kan zich slechts voor een groep aanmelden.

2 De landelijke verkiezingscommissie benoemt in overleg met de

betrokken regiobesturen voor iedere kiezinggroep een

groepsverkiezingscommissie, die met betrekking tot de voorver-

kiezingen een overeenkomstige taak en positie heeft als de

landelijke verkiezingscommissie.

3 Per kiezing worden voorverkiezingen gehouden onder verant-

woordelijkheid van de groepsverkiezingscommissies. Binnen vier

weken na sluiting van de aanmeldingstermijn zenden de groeps-

verkiezingscommissies in overleg met de landelijke verkiezings-

commissie aan alle in het gebied van hun kiezing wonende

leden en aanhangers, die op het tijdstip van de aanmeldings-

termijn aan hun verplichtingen hebben voldaan, een opgave in

alfabetische volgorde beginnende met een door loting verkregen

letter, van alle kandidaten voor de betreffende groep. Alle

door de kandidaten verstrekte gegevens worden in deze opgave

opgenomen, alsmede indien de kandidaat zulks wenst, een per-

sonlijke verklaring van ten hoogste 300 woorden, bij de op-

gave wordt tevens een stembiljet toegezonden waarop ten hoog-

ste 20 kandidaten in volgorde van voorkeur kunnen worden ver-

meld.

4 Door de groepsverkiezingscommissies worden zoveel mogelijk

in overleg met de kandidaten tot uiterlijk vier maanden voor

de datum van indiening van de kandidatenlijsten ingevolge de

kieswet, enkele kandidatenpresentatievergaderingen gehouden,

bij voorkeur een per afdeling, doch in ieder geval een per

kamerkiezing. In deze presentatievergaderingen worden kandi-

derende personen in de gelegenheid gesteld hun kandidatuur

persoonlijk te verdedigen of te laten verdedigen. Zittende

kamerleden zijn behoudens overmacht gehouden in de kiezing-

groep waar zij kandidatuur persoonlijk te ver-

dedigen. De in het gebied van de betrokken kiezinggroep woon-

achtige leden en aanhangers worden schriftelijk van plaatsen

en data van alle in die groep belagde presentatievergaderingen

op de hoogte gehouden.

5 Regio-, afdelingsbesturen en individuele leden van D'66 hebben

het recht tijdens een presentatievergadering mondeling stem-

adviezen te geven. Per vergadering wordt hiervoor ten hoogste

een half uur uitgetrokken, na de presentatiefase. Wie een

stemadvies wil uitbrengen, dient zich voor de aanvang van de

vergadering bij de voorzitter van de vergadering aan te melden.

De voorzitter distribueert de spreektijd. Zijn er meer dan

10 gegadigden, dan beperkt de voorzitter het aantal sprekers

als volgt tot 10. Hij geeft voorrang aan een lid van ieder

betrokken regio- en afdelingsbesturen en het landelijk

door loting aangewezen. De afdelingsbesturen en het landelijk

secretariaat stellen aan wie dit wenst het benodigde adres-

- senmateriaal beschikbaar om schriftelijke voorkeursverklaringen onder de leden en aanhangers te verspreiden.
- 6 Bij het bepalen van de uitslag van de voorverkiezingen worden slechts die stembiljetten in aanmerking genomen welke binnen een week na de laatste presentatievergaderingen in de betrokken groep bij de groepsverkiezingscommissie zijn ontvangen.
 - 7 Op basis van de tijdig ingeleverde stembiljetten wordt per kieskringgroep een ranglijst van de kandidaten opgemaakt overeenkomstig de bepalingen van bijlage A of C van dit reglement.
 - 8 De overeenkomstig artikel 98 lid 7 verkregen ranglijsten worden gecombineerd tot één landelijke ranglijst volgens onderstaande methode:
 - a. aan de kandidaten met rangnummer 1 van elk der ranglijsten wordt rangwaarde 1 toegekend, aan de kandidaten met rangnummer 2 de rangwaarde $\frac{1}{2}$, aan de kandidaten met rangnummer 3 rangwaarde $\frac{1}{3}$ etc.
 - b. de kandidaten worden geplaatst in de volgorde van de aldus verkregen rangwaarde. Bij gelijke rangwaarde worden kandidaten geplaatst in alfabetische volgorde.
 - c. de aldus verkregen ranglijst van kandidaten is de voorlopige landelijke ranglijst
 - 9 Zo spoedig mogelijk na het vaststellen van de voorlopige landelijke ranglijst delen de eerste 30 geplaatsten vóór een door de landelijke verkiezingscommissie vast te stellen datum mede aan deze commissie of zij tevens kandidaat willen zijn voor de verkiezing van een lijststaanvoerder.
 - 10 De ALV, welke het beleidsplan behandelt, kiest de lijststaanvoerder uit de kandidaten die zich daarvoor hebben aangemeld conform art. 98 lid 9. Deze verkiezing geschiedt door middel van de votometer op een wijze welke overeenkomt met de methode volgens bijlage A van dit reglement, aldus: na ijking op 100 wordt achtereenvolgens voor alle kandidaten, in alfabetische volgorde te beginnen met een door loting verkregen letter, gevraagd de knop in te drukken indien men deze kandidaat tot lijststaanvoerder gekozen wenst. Behaalt een kandidaat de absolute meerderheid, dan is deze gekozen. Zo niet, dan valt de helft -zo nodig naar beneden afgerond -van de kandidaten af, waarna opnieuw wordt gestemd, enz.

- Art. 99.1 Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de voorlopige landelijke ranglijst, zendt de landelijke verkiezingscommissie aan alle leden en aanhangers die aan hun verplichtingen hebben voldaan, de lijst met namen van de eerste 30 kandidaten van de voorlopige landelijke ranglijst, onder vermelding van alle gegevens overeenkomstig de punten a t/m g van artikel 97, lid 4, van het bij de voorverkiezingen bereikte resultaat, alsmede de persoonlijke verklaring als bedoeld in art. 98 lid 3. Tevens wordt een stembiljet toegezonden, waarop de kandidaten in volgorde van voorkeur kunnen worden geplaatst.
- 2 Bij het bepalen van de uitslag van de verkiezingen, worden slechts die stembiljetten in aanmerking genomen, die op een door de landelijke verkiezingscommissie te bepalen tijdstip door de commissie zijn ontvangen. Dit tijdstip wordt duidelijk op de stembiljetten vermeld.
 - 3 Op basis van de tijdig ontvangen stembiljetten wordt een ranglijst van kandidaten opgemaakt overeenkomstig de bepalingen van bijlage A of C van dit reglement. Er wordt een definitieve landelijke ranglijst opgemaakt door aan de bij de verkiezing ex. art. 99 lid 2 verkregen lijst, de overige kandidaten van de voorlopige landelijke ranglijst onder handhaving van hun onderlinge volgorde toe te voegen. De lijststaanvoerder wordt, ook indien hij of zij bij de landelijke stemming niet de eerste plaats behaalt, als nummer één op de definitieve landelijke lijst geplaatst. .. / 18

4 Het staat een ieder vrij op eigen kosten schriftelijke verklar-
ingen inzake voorkeur voor bepaalde kandidaten onder de leden
en aanhangers te verspreiden. Het landelijk secretariaat zal
voor dit doel aan wie dit wenst het benodigde adresmateriaal
ter beschikking stellen resp, tegen kostprijs voor geadresseer-
de enveloppes etc. zorgdragen.

Art. 100.1 Dekandidaten met de rangnummers 2 t/m 20 etc. van de definitieve
landelijke lijst, worden op alle lijsten op overeenkomstig
genummerde plaatsen geplaatst. Op de lijsten in iedere kies-
kringgroep worden de plaatsen 21 t/m 30 bezet door de nog niet
geplaatste kandidaten van de definitieve landelijke ranglijst
in de volgorde van de ranglijst ex art. 98 lid 7. Indien op de
definitieve landelijke ranglijst niet voldoende kandidaten voor-
komen die aan de voorverkiezingen in de betreffende kieskringen
hebben deelgenomen, worden de resterende plaatsen van de lijst
vervuld door nr. 21 en volgende van de definitieve landelijke
ranglijst ongeacht de plaatsingen van deze kandidaten in ande-
re kieskringgroepen.

Art. 101. Ingeval van tussentijdse verkiezingen kan van de in dit hoofd-
stuk gestelde termijnen worden afgeweken. Alle betrokken
organen zijn echter gehouden ook dan zoveel mogelijk de hand
daaraan te houden.

Art. 102 t/m 114 p.m.

8. Eerste Kamer der Staten-Generaal

Art. 115.1 Het hoofdbestuur benoemt binnen drie maanden na verkiezingen
voor de Eerste Kamer (en voor de eerste maal vóór 1 april 1973)
een landelijke verkiezingscommissie die tot taak heeft op
onpartijdige wijze de goede voortgang van de kandidaatsstel-
lingsprocedure volgens de bepalingen van dit reglement te
bewerkstelligen en zorg te dragen voor de indiening van de
overeenkomstig dit reglement samengestelde kandidatenlijst op
de wijze als door de kieswet voorgeschreven.
2 De verkiezingscommissie bestaat uit tenminste drie leden.
Het lidmaatschap is onverenigbaar met het lidmaatschap van
het hoofdbestuur. Leden van de verkiezingscommissie kunnen
niet als kandidaat worden aangeweid.
3 Ieder lid van D'66 kan zich aanmelden of laten aanmelden als
kandidaat door middel van een aangeteekend schriftjeven te richten
aan een door de verkiezingscommissie bekend te maken adres.
Afschrift van deze aanmelding en van alle daarbij te verstrek-
ken gegevens dient te worden verzonden aan het landelijke
secretariaat.
4 Bij de aanmelding dient aan de volgende voorwaarden te worden
volstaan:
a. de kandidaat moet gedurende tenminste zes maanden vooraf-
gaande aan de aanmelding lid van D'66 zijn geweest;
b. ondertekening door de kandidaat van de vragenlijst conform
artikel 19 van de statuten;
c. bereidverklaring bij de verkiezing afstand te zullen doen
van alle partijfuncties;
d. verstreking van persoonlijke gegevens en van gegevens
omtrent vorige en huidige partijfuncties.
e. bereidverklaring bij directe verkiezing ingevolge de
kieswet, dan wel binnen een half jaar bij opvolging van
een direct gekozen lid kamertlidmaatschap te zullen aan-
vaarden en de garantie daartoe gezien de grondwettelijke
eisen in staat te zijn.

- f. opgave van een of meer beleidsonderdelen of departementen waarmee de kandidaat zich na eventuele verkiezing in het bijzonder wil belasten;
 - g. opgave van het gebied, waarmee de kandidaat bij eventuele verkiezing in het bijzonder contact wil onderhouden en in verband daarmee opgave van de kieskringgroep waarin de kandidaat na de verkiezingen wil deelnemen.
- 5 De aanmeldingstermijn opent onmiddellijk nadat door het hoofdbestuur aan de leden mededeling is gedaan van de benoeming van de verkiezingscommissie en deze commissie het aanmeldingsadres heeft bekendgemaakt. De aanmeldingstermijn sluit zes maanden voor de dag van indiening van de kandidatenlijsten ingevolge de Kieswet. Indien voor deze sluitingsdag vanwege het zittende Kabinet wordt aangekondigd dat vervroegde verkiezingen zullen plaatsvinden, sluit de termijn veertien dagen na de dag van deze aankondiging. De verkiezingscommissie doet aan alle leden mededeling van de datum en het uur van de sluiting.
- 6 De verkiezingscommissie doet van alle aanmeldingen met bijbehorende gegevens periodieke mededeling aan alle leden van D'66. Het hoofdbestuur doet van iedere aanmelding mededeling aan het bestuur van de betrokken werkgroepen en de betrokken regiobesturen. Een afschrift van het door de verkiezingscommissie bij te houden register van aanmeldingen ligt voortdurend ter inzage op het landelijke secretariaat.
- 7 De geldigheid van aanmeldingen wordt beoordeeld door de verkiezingscommissie; ingeval de aanmelding wordt aanvaard, wordt de betreffende kandidaat een ontvangstbevestiging gezonden. Indien de aanmelding niet geldig wordt geoordeeld, zendt de verkiezingscommissie hiervan bericht aan de kandidaat met opgave van redenen. De kandidaat kan van deze beslissing in beroep gaan bij de geschillencommissie binnen tien dagen na de datum van de beslissing.

Art. 116.1 Door combinatie van kamerkieskringen worden vijf kieskringgroepen gevormd, te weten:

- I Noord-Oost, omvattende de provincies Friesland, Groningen, Drente, Overijssel en Gelderland;
- II Zuid, omvattende de provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland;
- III Holland-Zuid, omvattende de provincie Zuid-Holland met uitzondering van de kamerkieskring Leiden;
- IV Holland-Noord, omvattende de provincie Noord-Holland met uitzondering van de kamerkieskring Haarlem;
- V Midden, omvattende de provincie Utrecht en de kamerkieskringen Leiden en Haarlem.

Iedere kandidaat kan zich slechts voor één groep aanmelden.

- 2 De landelijke verkiezingscommissie benoemt in overleg met de betrokken regiobesturen voor iedere kieskringgroep een groepsverkiezingscommissie die met betrekking tot de voorverkiezingen een overeenkomstige taak en positie heeft als delandelijke verkiezingscommissie.
- 3 Per kieskring worden voorverkiezingen gehouden onder verantwoordelijkheid van de groepsverkiezingscommissies. Binnen vier weken na sluiting van de aanmeldingstermijn zenden de groepsverkiezingscommissies in overleg met de landelijke verkiezingscommissie aan alle in het gebied van hun kieskringgroep wonende leden en aanhangers, die op het tijdstip van sluiting van de aanmeldingstermijn aan hun verplichtingen hebben voldaan, een opgave in alfabetische volgorde, beginnende met een door loting verkregen letter, van alle kandidaten voor de betreffende groep. Alle door de kandidaten verstrekte gegevens worden in deze opgave opgenomen.

Art. 117.1 Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de voorlopige landelijke ranglijst zendt de landelijke verkiezingscommissie aan alle leden en aanhangers die aan hun verplichtingen hebben voldaan, de lijst met namen van de eerste dertig kandidaten van de voorlopige landelijke ranglijst onder vermelding van alle gegevens overeenkomstig de punten a t/m g van art. 115 lid 4, van het bij de voorverkiezing bereikte resultaat alsmede van de persoonlijke verklaring bedoeld in art. 116 lid 3. Tevens wordt een stembiljet toegezonden, waarop de kandidaten in volgorde van voorkeur kunnen worden geplaatst.

- 8 Overeenkomstig art. 116 lid 7 verkiegen ranglijsten worden gecombineerd tot een landelijke ranglijst aldus:
 - a. aan de kandidaten met rangnummer 1 van elk der ranglijsten wordt de rangwaarde 1 toegekend; aan de kandidaten met rangnummer 2 de rangwaarde 2, aan de kandidaten met rangnummer 3 de rangwaarde 1/3 enz.
 - b. de kandidaten worden geplaatst in volgorde van hun aldus verkiegen rangwaarde. Bij gelijke rangwaarde worden ze geplaatst in alfabetische volgorde.
 - c. de aldus verkiegen ranglijst van kandidaten is de voorlopige landelijke ranglijst.
- 7 Op basis van de tijdig ingeleverde stembiljetten wordt per kieskringgroep een ranglijst van kandidaten opgemaakt overeenkomstig de bepalingen van bijlage A of C van dit reglement.
- 6 Bij het bepalen van de laatste presentatievergaderingen in de betrokken groep bij de groepsverkiezingscommissie zijn ontvallen slechts die stembiljetten in aanmerking genomen die binnen een week na de laatste presentatievergaderingen in de betrokken groep bij de groepsverkiezingscommissie zijn ontvallen.
- 5 Regio-, afdelingsbesturen en individuele leden van 0'66 hebben het recht tijdens een presentatievergadering mondelinge stemadviezen te geven. Per vergadering wordt hiervoor ten hoogste een half uur uitgetrokken, na de presentatiefase. Zijn er meer dan tien geadigden, dan beperkt de voorzitter, die ook de spreektijd distribueert, het aantal sprekers als volgt tot tien: Hij geeft voorrang aan een lid van ieder betrekken regio- en afdelingsbestuur; overige sprekers worden door loting aangewezen. De afdelingsbesturen en het landelijk secretariaat stellen aan wie dit wens is het benodigde adresmateriaal ter beschikking om schriftelijke voorkeursverklaringen onder de leden en aanhangers te verspreiden.
- 4 Door de groepsverkiezingscommissies worden zoveel mogelijk in overleg met de kandidaten tot uiterlijk vier maanden voor de datum van indiening van de kandidatenlijsten ingevolge de kieswet, enkele kandidatenpresentatievergaderingen gehouden, bij voorkeur een per afdeling, doch in ieder geval een per kamerkiekring. In deze presentatievergaderingen worden kandidaterende personen in de gelegenheid gesteld, hun kandidatuur te verdedigen. Zittende kamerleden zijn behoudens overmacht, gehouden in de kieskringgroep waar zij kandidieren hun kandidatuur persoonlijk te verdedigen. De in het gebied van de betrokken kieskringgroep woonachtige leden en aanhangers worden schriftelijk van plaatsen en data van alle in die groep belegde presentatievergaderingen op de hoogte gesteld.

- 2 Bij het bepalen van de uitslag van de verkiezingen worden slechts die stembiljetten in aanmerking genomen, die op een door de landelijke verkiezingscommissie te bepalen tijdstip door de commissie zijn ontvangen. Dit tijdstip wordt duidelijk op de stembiljetten vermeld.
- 3 Op basis van de tijdig ontvangen stembiljetten wordt een ranglijst van kandidaten opgemaakt, overeenkomstig de bepalingen van bijlage A of C van dit reglement. Er wordt een definitieve landelijke lijst opgemaakt door aan bij de verkiezing ex. art. 117 lid 2, verkregen lijst de overige kandidaten van de voorlopige landelijke ranglijst toe te voegen onder handhaving van hun onderlinge volgorde.
- 4 Het staat een ieder vrij op eigen kostenschriftelijke verklaringen inzake de voorkeur voor bepaalde kandidaten onder de leden en aanhangers te verspreiden. Het landelijk secretariaat zal voor dit doel aan wie dit wenst, het benodigde adresmateriaal beschikbaar stellen resp. tegen kostprijs voor geadresseerde enveloppes etc. zorg te dragen.

Art. 118 De in te dienen kandidatenlijsten worden door de verkiezingscommissie opgesteld, en wel zodanig dat de verkiezingsuitslag voor D'66 zo gunstig mogelijk zal zijn en zoveel mogelijk in overeenstemming met de volgorde van de definitieve landelijke lijst. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat de voor de Eerste Kamer verkiezing stemgerechtigde D'66 leden hun stem zo zullen uitbrengen, dat zoveel mogelijk door D'66 gestelde kandidaten in volgorde van de definitieve landelijke lijst worden verkozen.

Art. 119 = Art. 101

Art. 120 - 122 p.m.

C. Provinciale Staten, Gemeenteraden en gekozen vertegenwoordigende raden bij overige openbare lichamen.

- Art. 123.1 Het hoofdbestuur benoemt tijdig vóór de verkiezingen van provinciale staten voor iedere provincie een verkiezingscommissie die tot uitsluitende taak heeft op onpartijdige wijze de goede voortgang van de kandidaatstellingsprocedure volgende de bepalingen van het huishoudelijk reglement te bewerkstelligen. De commissie kan zich laten assisteren door door haar aan te wijzen leden van D'66.
- 2 De regiobesturen benoemde tijdig vóór de verkiezingen voor gemeenteraden verkiezingscommissies belast met de taak als in het eerste lid omschreven, met dien verstande dat voor gemeenten die binnen één afdeling van D'66 zijn gelegen kan worden volstaan met één commissie.
 - 3 De regiobesturen benoemen tijdig vóór de verkiezingen voor gekozen vertegenwoordigende raden bij andere openbare lichamen dan provincie en gemeente, in elke eenheid waarvoor afzonderlijke verkiezingen worden gehouden een verkiezingscommissie met een overeenkomstige taak als in het eerste lid omschreven.

Art. 124 De leden en aanhangers van D'66 woonachtig in een gebied resp. sorterende onder een openbaar lichaam waarvoor algemene verkiezingen worden gehouden, hierna te noemen "gebied", worden tenminste één jaar voor de dag der verkiezingen door de betreffende verkiezingscommissie uitgenodigd voor een afzonderlijke vergadering onder haar leiding in ieder gebied, waarin een beginselverklaring over deelname aan de verkiezingen voor het betrokken gebied wordt genomen. De verkiezingscommissie deelt de beslissing binnen een week mede aan het regiobestuur, aan het hoofdbestuur en aan de eventueel betrokken afdelingsbesturen.

Art. 125 Ieder lid van D'66 kan door zichzelf of door één of meer andere leden door aanmelding bij de verkiezingscommissie kandidaat gesteld worden, mits aan de volgende vereisten zes maanden voorafgaande aan de aanmelding, behoudens dispensatie van het hoofdbestuur, welke door de eerstvolgende ALV bekrachtigd dient te worden;

b. de wettelijke vereisten voor verkiesbaarheid;

c. ondertekening van de vragenlijst conform art. 19 van de statuten

d. bereidverklaring na eventuele verkiezing de vertegenwoordigers de taak naar behoren te vervullen, desgevraagd verantwoording af te leggen tegenover leden, aanhangers en belangstellenden, afstand te doen van alle partijfuncties op gelijk niveau en de morele verplichting op zich te nemen zich teug te trekken uit het vertegenwoordigend lichaam bij beëindiging van het lidmaatschap van D'66;

e. verstrekking van persoonlijke gegevens conform het in art. 27, lid 1 bepaalde.

Art. 126. In de provincies worden de verkiezingen schriftelijk gehouden; in de overige gebieden kan de verkiezingscommissie de verkiezingen desgewenst in een vergadering houden.

Art. 127 De termijn van aanmelding vangt aan één jaar vóór de datum van de verkiezingen en sluit zes weken vóór de verkiezing ter vaststelling van de kandidatenlijst.

Art. 128 De verkiezingen vinden plaats tenminste twee weken vóór de dag van indiening van de kandidatenlijsten ingevolge de kieswet en worden tenminste twee weken tevoren bekend gemaakt aan alle leden en aanhangers en voorts in de regionale, resp. lokale pers.

Art. 129 Alleen leden en aanhangers van D'66 die tenminste één week tevoren als zodanig zij hun afdeling bekend zijn en die woonachtig zijn in het betrokken gebied, zijn bij de verkiezing ter vaststelling van de kandidatenlijst stemgerechtigd.

Art. 130 In iedere afdeling wordt na de sluiting van de termijn van aanmelding tenminste drie weken vóór de verkiezingen ter vaststelling van de kandidatenlijsten een ledenvergadering gehouden, waarin allen die voor de kandidatenlijst van het betreffende gebied zijn aangeweerd, in de gelegenheid worden gesteld hun kandidatuur te verdedigen. Het afdelingsbestuur stelt de datum voor deze ledenvergadering vast in overleg met de verkiezingscommissie van het betrokken gebied.

Art. 131. 1 De verkiezingscommissie stelt de uitslag van de verkiezing vast in overeenstemming met de regels van bijlage A aan de hand van de stembiljetten die binnen één week worden terugontvangen resp. ter vergadering zijn ingediend.

2 Op de kandidatenlijsten is aangegeven wie zich niet bereid hebben verklaard op te treden als lijsttrekker.

Art. 132 De verkiezingscommissies stellen het hoofdbestuur binnen één week na de verkiezingen ter vaststelling van de kandidatenlijst en in kennis van de volledige uitslag en maken vervolgens de einduitslag in hun gebied zo spoedig mogelijk algemeen bekend.

Art. 133 Wanneer aan de verkiezingen ter vaststelling van de kandidatenlijst in een gebied een aantal stemgerechtigden heeft deelgenomen dat niet groter is dan het totaal aantal zetels van het betreffende vertegenwoordigende lichaam dan dient de uitslag door het hoofdbestuur te worden goedgekeurd. Het hoofdbestuur is in dit geval bevoegd de kandidatenlijsten te wijzigen en af te wijken van de uitslag. De betrokken verkiezingscommissies worden gehoord.

- Art. 134.1 Elke kandidatenlijst behoeft de goedkeuring van het hoofdbestuur om onder de naam Demokraten 66 of D'66 te kunnen worden ingediend.
- 2 De goedkeuring kan alleen worden geweigerd indien niet aan de van toepassing zijnde bepalingen van dit reglement is voldaan of indien door indiening van de kandidatenlijst de partij in ernstige mate in diskrediet zou worden gebracht.
- Art. 135 De verkiezingscommissies dragen zorg voor de indiening van de goedgekeurde kandidatenlijsten op de wijze als door de kieswet voorgeschreven.
- Art. 136 Indien in een gebied in samenwerking met één of meer andere partijen een kandidatenlijst wordt ingediend zijn de bepalingen van dit reglement voor de verkiezing van de door leden van D'66 te bezetten plaatsen van overeenkomstige toepassing. Het hoofdbestuur kan echter hiervan dispensatie verlenen indien ook de verkiezingen voor de kandidatenlijst gezamenlijk worden gehouden, mits dit geschiedt volgens regelen die niet in strijd zijn met de geest van het huishoudelijk reglement.
- Art. 137.1 Een overeenkomstig artikel 136 tot stand gekomen kandidatenlijst, behoeft vóór de indiening de goedkeuring van het hoofdbestuur, ook indien de kandidatenlijst niet mede onder de naam Demokraten 66 of D'66 wordt ingediend.
- 2 De goedkeuring wordt alleen geweigerd op gronden vermeld in art. 134, lid 2, of indien gewichtige politieke belangen zich daartegen verzetten.
- Art. 137 bis
Voor de verkiezingen van gemeenteraden en gekozen vertegenwoordigende raden van openbare lichamen kan het hoofdbestuur op verzoek en op door hem te stellen voorwaarden dispensatie verlenen van de op deze verkiezingen betrekking hebbende voorschriften.

Hoofdstuk X (politiek programma)

- Art. 138 Het politiek programma van D'66 wordt vastgesteld en gewijzigd door de ALV, met dien verstande dat de eindredactie van het programma met inachtneming van de besluiten van de ALV bij de programmacommissie berust.
- Vóór de aanvang van de ALV treedt de programmacommissie in overleg met alle indieners van amendementen over de uiteindelijke redactie van hun voorstellen. De werkgroepen worden hierbij gehoord.
- Art. 139.1 De programmacommissie stelt tenminste eens in de vier jaar in samenwerking met de landelijke werkgroepen en het hoofdbestuur een concept politiek programma op ter toezending aan alle leden van D'66.
- 2 De programmacommissie is belast met de coördinatie van het tussentijdse wijzigen en aanvullen van het politiek programma.
- Art. 140 Het concept politiek programma wordt uiterlijk zes maanden voor het tijdstip waarop verkiezingen worden gehouden voor de Tweede Kamer der Staten Generaal, toegezonden aan de leden van D'66.
- Art. 141 De afdelingen stellen het concept politiek programma aan de orde ter behandeling in de ledenvergaderingen. Het verslag van de behandeling in de afdeling wordt toegezonden aan het hoofdbestuur.

* * * * *

- Art. 142 Op de ALV conform art. 40 wordt het concept politiek programma behandeld en vastgesteld, waarna de programma-commissie binnen vier weken het eindprogramma aan de leden van D'66 tegen betaling doet toekomen.
- Art. 143 Bij gevraagde verkiezingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal of wanneer de politieke situatie het noodzakelijk maakt, zijn de bepalingen van dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat aan de genoemde termijn waar mogelijk de hand wordt gehouden.
- Art. 144 Ledenvergaderingen kunnen besluiten bij een verkiezing waarvoor dit reglement toepassing van bijlage A art. III voorschrijft, in plaats daarvan bijlage C toe te passen. Ledenvergaderingen waaraan meer dan vijftig stemgerechtigden deelnemen hebben voor dit besluit voorafgaande toestemming van het hoofdbestuur nodig.
- Art. 145 Wijzigingen in dit reglement treden in werking veertien dagen nadat de ALV deze wijzigingen heeft vastgelegd.

BIJLAGE A

Methode voor het verkiezen van personen ter vervulling van vacatures in een college (zoals het hoofdbestuur en vaste commissies) en ter vervulling van plaatsen op kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende lichamen.

- Art. I
- a. Alle stemgerechtigden ontvangen een lijst waarop alle kandidaten in alfabetische volgorde zijn vermeld, alsmede een stembiljet.
 - b. De stemgerechtigden stemmen door op het stembiljet tenminste één en ten hoogste een door het hoofdbestuur te bepalen aantal namen van kandidaten aan te geven in de volgorde van hun voorkeur.
 - c. De stembiljetten worden bij de stemcommissie ingeleverd en geteld.

- Art. II
- Indien de verkiezing het doen vervullen van vacatures in een college betreft, doet de stemcommissie de uitslag als volgt bepalen:
- a. (toewijzing) Een geldig stembiljet (zie lid f) wordt in eerste instantie met een stemwaarde 1 toegewezen aan de daarop als eerste voorkeur aangegeven kandidaat.
 - b. (kiesdeler) Het stemwaardentotaal wordt gedeeld door het aantal nog te vervullen plaatsen plus één en de uitkomst wordt verhoogd met het naasthogere gehele getal. Dit laatste getal wordt de kiesdeler genoemd. Onder stemwaardentotaal wordt verstaan het totaal van de stemwaarden van de geldige stembiljetten, welke zijn toegewezen aan werkelijke kandidaten. Met werkelijke kandidaten wordt bedoeld de kandidaten ten aanzien van wie nog geen beslissing is genomen omtrent verkiezing of afwijzing.
 - c. (verkiezing) Indien tenminste één werkelijke kandidaat een stemwaardensom heeft verkregen die tenminste gelijk is aan de kiesdeler: de werkelijke kandidaat, die de hoogste stemwaardensom heeft verkregen is verkozen. Onder stemwaardensom wordt verstaan de som van de stemwaarden van de geldige stembiljetten, die zijn toegewezen aan één werkelijke kandidaat. Indien meerdere werkelijke kandidaten deze hoogste stemwaardensom hebben verkregen wordt op de wijze als bepaald in lid h beslist wie van hen is verkozen. De stemwaarden van de aan de verkozen kandidaat toegewezen geldige stembiljetten worden verminderd op de wijze zoals bepaald in lid g. Elk van deze stembiljetten wordt vervolgens met de nieuwe stemwaarde toegewezen aan de daarop als eerstvolgende voorkeur aangegeven werkelijke kandidaat; geldige stembiljetten waarop voor geen werkelijke kandidaat meer een voorkeur is aangegeven zijn uitgeput en worden verder genegeerd. Het bepalen van de uitslag wordt voortgezet op de wijze zoals bepaald in de leden b en volgende.
 - d. (afwijzing) Indien een werkelijke kandidaat geen stemwaardensom heeft verkregen, welke tenminste gelijk is aan de kiesdeler, is de werkelijke kandidaat, die de laagste stemwaardensom heeft verkregen afgewezen. Indien meerdere werkelijke kandidaten deze laagste stemwaardensom hebben verkregen, dan wordt op de wijze als bedoeld in lid i beslist wie van hen is afgewezen. Elk van de aan de afgewezen kandidaat toegewezen geldige stembiljetten wordt vervolgens met ongewijzigde stemwaarde toegewezen aan de daarop als eerstvolgende voorkeur aangegeven werkelijke kandidaat; geldige stembiljetten waarop voor geen

de stemwaarden dienen te geschieden.

verkiezing de nauwkeurigheid waarmee het berekenen van (nauwkeurigheid) Het hoofdbestuur bepaalt vóór iedere

f. (nauwkeurigheid) Het hoofdbestuur bepaalt vóór iedere
 daten is afgevoerd.
 van de na deze procedure nog in samenwerking komende kandidi-
 welke kandidaat is afgevoerd, dan beslist het lot, welke
 zo vervolgens. Kan op deze wijze niet worden vastgesteld
 keuren beschouwd, vervolgens het aantal vierde malen en
 dan wordt op overeenkomstige wijze het aantal derde voor-
 de geringste aantal malen als tweede voorkeur aangegeven,
 Zijn tenminste twee der laatste genoemde kandidaten eenzelfde-
 deze kandidaten als hogere voorkeur is aangegeven.
 is aangegeven op die geldige stembiljetten, waarop geen
 daat het geringste aantal malen als tweede voorkeur
 als bedoeld in lid d, dan is van hen afgevoerd de kandidi-
 ke kandidaten eenzelfde laagste stemwaardensom verkregen
 i. (gelijkheid bij afwijking) Hebben tenminste twee werke-
 lijke kandidaten bij afwijking

verkozen,
 procedure daarvoor nog in samenwerking komende kandidaten is
 is verkozen, dan beslist het lot, welke van de na deze
 kan op deze wijze niet worden vastgesteld, welke kandidaat
 gens zondig het aantal vierde voorkeuren en zo voort.
 stige wijze het aantal derde voorkeuren beschouwd, vervol-
 als tweede voorkeur aangegeven, dan wordt op overeenkom-
 bedoelde kandidaten eenzelfde hoogste aantal malen aldus
 te voorkeur is aangegeven. Zijn tenminste twee der laatste-
 op die stembiljetten, waarop geen deze kandidaten als hoge-
 het hoogste aantal malen als tweede voorkeur is aangegeven,
 keur aangegeven, dan is van hen verkozen de kandidaat die
 kandidaten eenzelfde hoogste aantal malen als tweede voor-
 eerste voorkeur is aangegeven. Zijn tenminste twee deze
 hen verkozen de kandidaat die het hoogste aantal malen als
 welke tenminste gelijk is aan de kiesdeler, dan is van
 lijke kandidaten eenzelfde hoogste stemwaardensom verkregen

h. (gelijkheid bij verkiezing) Hebben tenminste twee werke-
 lijke stemwaarde.
 is de nieuwe stemwaarde.
 verminderen met de kiesdeler. Het aldus verkregen getal
 en de teller verkregen wordt door deze stemwaardensom te
 gevormd door de stemwaardensom van de verkozen kandidaat
 vermenigvuldigen met een breuk waarvan de noemer wordt
 toegevoerd. Het aldus verkregen getal wordt door deze te
 worden de stemwaarden van de verkozen kandidaat

g. (stemwaardenberekening) Na het verkijzen van een kandidaat
 aanzien van de geldigheid.
 de afwijkende gevallen, beslist de stemcommissie ten
 waarde geacht. In alle andere van het in artikel b bepaal-
 daarop volgende voorkeuren voor zover aanwezig, van on-
 tigde bedoelde kandidaat, worden deze voorkeur en alle
 ten aanzien van de daarmee door de betrokken kiesgerech-

een voorkeur zodanig is aangegeven dat twijfel ontstaat
 voorkeur in samenwerking genomen. Indien op een stembiljet
 malen is aangegeven, wordt daarvan slechts de hoogste
 te bevatten. Als een kandidaat op één stembiljet meerdere
 daat is aangegeven, wordt het geacht deze informatie niet
 conform art. 1. b. Indien op een stembiljet een niet-kandi-
 f. (geligheid) Een stembiljet is geldig als het is ingevuld
 alle plaatsen zijn vervuld.

e. (voltooiing) Het bepalen van de uitslag is voltooid als
 de uitslag wordt voortgezet als bepaald in de leden b e. v.
 zijn uitgeput en worden verder genegeerd. Het bepalen van
 werkelijke kandidaat meer een voorkeur wordt aangegeven

- k. (lating) Het hoofdbestuur bepaalt vóór iedere verkiezing de wijze waarop, indien nodig, het lot dient te worden gehanteerd.

Art. III Indien de verkiezing het doen vervullen van plaatsen op een kandidatenlijst betreft, doet de stemcommissie deuitslag als volgt bepalen.

- a. Ter bepaling van de kandidaat die de eerste plaats op de lijst zal vervullen, vindt artikel II toepassing, waarbij het aantal te vervullen plaatsen op 1 wordt gesteld.
- b. Alle op de stembiljetten aangegeven voorkeuren voor de overeenkomstig het eerste lid als eerst op de lijst verkozenen, worden bij de toepassing van de leden c t/m e van dit artikel genegeerd.
- c. Vervolgens ter bepaling van de kandidaat die de tweede plaats op de lijst zal vervullen, artikel II opnieuw van toepassing, waarbij het aantal te vervullen plaatsen opnieuw als één wordt beachouwd.
- d. Vervolgens vindt ter bepaling van de kandidaat die de derde plaats op de lijst zal vervullen, artikel II zolang toepassing, uitgaande van een aantal te vervullen plaatsen gelijk aan twee, totdat een kandidaat is verkozen, dieniet alreeds een plaats op de lijst vervult.
- e. Vervolgens vindt ter bepaling van de kandidaten die de vierde en volgende plaatsen op de lijst zullen vervullen het voorgaande lid overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat het aantal te vervullen plaatsen, waarvan wordt uitgegaan, telkens met één wordt vermeerderd.

BIJLAGE B

Definiëring van "geldig uitgebrachte stemmen" en de stemuitslagen.

- I Onder geldig uitgebrachte stemmen worden verstaan de voor-, tegen- en blanco stemmen.
- II Een besluit wordt "bij (gewone) meerderheid van (geldig uitgebrachte) stemmen" genomen als er meer vóf- dan tegenstemmen zijn uitgebracht.
- III Absolute meerderheid van (geldig uitgebrachte) stemmen wil zeggen: meer dan vijftig procent der geldig uitgebrachte stemmen.
- IV Twee-derde meerderheid van (geldig uitgebrachte) stemmen wil zeggen: twee-derde of meer der geldig uitgebrachte stemmen,

* * * * *

De kandidaat die de absolute meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen heeft verworven is gekozen. Indien geen van de kandidaten de absolute meerderheid heeft verworven van de geldig uitgebrachte stemmen, is degene gekozen die de meeste van de geldig uitgebrachte stemmen heeft verworven, met dien verstande dat het percentage geldig op hem uitgebrachte stemmen niet minder dan twintig procent is en dat de termijn waarvoor hij gekozen is, is verstreken op de eerstvolgende bijeenkomst van het tot kiezen gerechtigd orgaan, tijdens dewelke nieuwe verkiezingen mogelijk zijn. Een lijst met kandidaten in volgorde volgens het op hen uitgebrachte aantal geldige stemmen wordt zo spoedig mogelijk bekend gemaakt.

BILAGE D

Deze methode kan ook gebruikt worden voor het kiezen van een groep personen. In dat geval:

1. moet in de verwijzing naar art. 1-2 van bijlage A "hoofdbestuur" worden vervangen door "het orgaan dat de verkiezingen organiseert";
2. is het niet noodzakelijk dat de kandidaat die op de eerst plaats van de lijst wordt gekozen, de absolute meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen heeft behaald;
3. zijn die kandidaten verkozen die de eerste "x" plaatsen op de lijst bezetten als "x" het aantal te vervullen plaatsen is,

het lot ten aanzien van hun onderlinge volgorde op de lijst. Hebben twee of meer kandidaten hetzelfde stemwaardeentotaal, dan bestaat lijst en zo vervolgens.

na hoogste stemwaardeentotaal verworft, vervult de derde plaats op de lijst de tweede plaats op de lijst; de kandidaat die daarbij het op één De kandidaat die daarbij het hoogste stemwaardeentotaal verworft, verworft, ver- De aan elke kandidaat aldus toegekende stemwaarden worden bijeengeeld. kandidaten een stemwaarde van $\frac{1}{3}$ en zo vervolgens.

kandidaten een stemwaarde van $\frac{1}{2}$; aan als derde voorkeur aangegeven wordt een stemwaarde 1 toegekend; aan als tweede voorkeur aangegeven Aan op de stemlijsten als eerste voorkeur aangegeven kandidaten Vervolgens doet de stemcommissie de uitslag als volgt bepalen:

A art. I van toepassing.

de volgorde der overige kandidaten op de lijst is allereerst Bijlage De kandidaat die de eerste plaats op de lijst zal vervullen, dient met meerderheid van stemmen daartoe gekozen te worden. Voor het bepalen van

Alternatieve methode voor het kiezen van personen ter vervulling van plaatsen op kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende lichamen

BILAGE C